

Sygn. akt III C 287/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział III Cywilny,

w składzie: Przewodniczący – SSR Magdalena Głogowska,

Protokolant: Patrycja Frątczak,

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015 r. w Szczecinie,

na rozprawie,

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą

w Ł.

przeciwko Ł. N.

o zapłatę,

I. zasądza od pozwanego Ł. N. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 1 219,24zł (tysiąca dwustu dziewiętnastu złotych i dwudziestu czterech groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 04 lipca 2014r.;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego Ł. N. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 227,54zł (dwustu dwudziestu siedmiu złotych i pięćdziesięciu czterech groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 04 lipca 2014 r. powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika wniosła o zasądzenie od pozwanego Ł. N. na rzecz powódki **kwoty 1.219,55zł z odsetkami ustawowymi liczonymi:**

a) **od kwoty 230,00zł** (należność główna) **od dnia 04 lipca 2014r. do dnia zapłaty,**

b) **od kwoty 86,59zł** (stanowiącej skapitalizowane odsetki od należności głównej z lit. a) za okres od 13 sierpnia 2011r. do 03 lipca 2014r.) **od dnia 04 lipca 2014r. do dnia zapłaty,**

c) **od kwoty 656,00zł** (należność główna) **od dnia 04 lipca 2014r. do dnia zapłaty,**

d) **od kwoty 246,96zł** (stanowiącej skapitalizowane odsetki od należności głównej z lit. c) za okres od 13 sierpnia 2011r. do 03 lipca 2014r.) **od dnia 04 lipca 2014r. do dnia zapłaty,**

a także o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180zł, 30zł tytułem opłaty od pozwu, 0,54zł prowizji i 17zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 3-8, 55-56v).

Uzasadniając żądanie pozwu wskazano, że powódka oraz pozwany zawarli umowę ubezpieczenia w zakresie wskazanym w polisie (...). Pozwany w umowie zobowiązał się do opłacania w ratach składki ubezpieczeniowej w

zamian za ochronę udzielaną przez powoda. Polisę zawarto na okres od dnia 12 lutego 2011r. do dnia 11 lutego 2012r., z terminem płatności drugiej raty przypadającym na dzień 12 sierpnia 2011r. Pozwany nie zapłacił kwoty 230zł i 656zł. Powód wezwał pozwanego do zapłaty. Pozwany nie uregulował zobowiązania.

W dniu 14 lipca 2014r. wydany został nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym (k. 9), od którego pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając stanowisko pozwanego w sprzeciwie wskazano na nieistnienie i bezzasadność roszczenia objętego pozwem oraz z ostrożności procesowej zgłoszono zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazano, że bez zaznajomienia się z dokumentami wskazywanymi przez powódkę pozwany nie ma możliwości pełnego odniesienia się do argumentów powódki. Nadmieniono, że jeżeli pozwany rzeczywiście nie zapłacił kolejnej raty, to ochrona ubezpieczeniowa, a co za tym idzie obowiązek zapłaty raty ustały, na co wskazuje § 15 OWU (k. 41-42).

W piśmie z dnia 24 czerwca 2015r. (k. 96 i n.) powódka powołała treść art. 812 § 4 kc i wskazała, że pozwany od umowy nie odstąpił. Ponadto przywołano treść § 15 pkt 6 OWU oraz art. 814 § 3 kc wskazując, że powód nie kierował do pozwanego wezwania z klauzulą wskazaną w art. 814 § 3 kc i pozwany nie przedkłada potwierdzenia otrzymania od powoda takiego pisma. Z kolei ogólne warunki ubezpieczenia (...) zostały przedłożone do polisy i z nimi pozwany się zapoznał. Całkowita kwota składki (za rok) wynosi 1.926zł, a pozwany zapłacił ją częściowo, albowiem wpłacił w całości należność I raty z polisy, a także kwotę 51 zł na poczet drugiej raty, którą zaksięgowano do polisy OC (powód załączył do pisma wykaz wpłat pozwanego k. 99), natomiast niezapłacone kwoty to 230zł z tytułu OC (281zł wynosi druga rata składki OC minus wpłata pozwanego w kwocie 51zł = 230zł) oraz 656zł z tytułu AC (w ogóle nie uiszczona). Jeżeli chodzi o kwestię przedawnienia, to termin płatności II raty składki przypadał na dzień 12 sierpnia 2011r., roszczenie stało się wtedy wymagalne, a pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniesiony w dniu 04 lipca 2014r. przerwał bieg trzyletniego terminu przedawnienia.

W formie załącznika do protokołu rozprawy pełnomocnik pozwanego wskazał na brak udowodnienia przez powoda istnienia roszczenia, albowiem powódka przedstawiła szereg kserokopii, a kodeks postępowania cywilnego nie zna dowodu z kserokopii, wobec czego nie mogą być one brane pod uwagę przy orzekaniu w niniejszej sprawie. Z daleko idącej ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut przedwczesności roszczenia, gdyż powódka nie wezwała pozwanego do zapłaty – nie załączono do przedłożonej kserokopii wezwania dowodu jego nadania. Dodatkowo, skapitalizowane odsetki zostały wyliczone nieprawidłowo, wobec tego powództwo winno podlegać oddaleniu.

W niniejszej sprawie sąd dopuścił dowód z poświadczonego za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego R. T. odpisu polisy k. 57-59 oraz z ogólnych warunków ubezpieczenia k. 111-118 na okoliczność zobowiązania łączącego strony i jego treści.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lutego 2011r. Ł. N. zawarł z (...) S.A. w Ł., za pośrednictwem (...) firmy (...) umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i auto casco dotyczącej pojazdu M. (...) o nr rej. (...) na okres od 12 lutego 2011r. do 11 lutego 2012r., potwierdzoną polisą Nr (...) - (...), ze składką wynoszącą łącznie 1.926zł, płatną w dwóch ratach: pierwsza do 18 lutego 2011r. w kwocie łącznej 989zł i druga płatna do 12 sierpnia 2011r. w łącznej kwocie 937zł, w tym 281zł z tytułu OC i 656zł z tytułu AC.

W polisie wskazano, że ubezpieczenie zostało zawarte na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, z późn. zm.), ogólnych warunków ubezpieczenia OC, AC, (...), ochrony prawnej, a także szczególnych warunków ubezpieczenia A. (...) 24 service, których tekst został doręczony ubezpieczającemu przy zawarciu umowy.

Dowód odpis polisy k. 57-59.

Na poczet ww. umowy ubezpieczenia Ł. N. dokonał w dniu 28 lutego 2011r. zapłacenia pierwszej raty składki w całości (wynoszącej łącznie 989zł), a także w dniu 06 września 2012r. wpłacił kwotę 51zł na poczet drugiej raty składki wynoszącej łącznie 937zł (281zł OC + 656zł AC), co zaksięgowano do polisy z tytułu OC.

Bezsporne (wykaz wpłat pozwanego k. 99),

a nadto dowód:

odpis polisy z kwotami poszczególnych rat k. 59.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego zaległej raty składki z tytułu polisy ubezpieczeniowej OC i AC wraz ze skapitalizowanymi odsetkami i dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Podstawę prawną żądania strony powodowej stanowią przepisy art. 805 k.c. i 822 k.c. w zw. z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Zgodnie z treścią art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

W myśl przepisu art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm.), posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu.

W myśl przepisów art. 812 § 4 k.c., jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

W myśl przepisów art. 814 § 3 k.c., w razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności ubezpieczyciela, tylko wtedy, gdy skutek taki przewidywała umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia, a ubezpieczyciel po upływie terminu wezwał ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

Zgodnie z treścią art. 819 § 1 k.c., roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech.

W Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia (OWU) stanowiących integralną część umów ubezpieczenia Auto Casco zawieranych przez Towarzystwo (...) S.A.:

- w § 12 ust. 3 wskazano, że jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia

Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim (...) S.A. udzielało ochrony ubezpieczeniowej (k. 116);

- w § 15 ust. 5 pkt 2 wskazano, że Ubezpieczający ma obowiązek opłacić składkę w terminach wskazanych w polisie (k. 117);

- w § 15 ust. 6 pkt 1 wskazano, że w razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności (...) S.A., o ile po upływie terminu (...) S.A. wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności, a rata składki w wyznaczonym terminie nie została uiszczona (k. 117).

Odnosząc powołane wyżej regulacje na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, że:

1) po terminie płatności drugiej raty (12.08.2011r.) roszczenie powoda stało się wymagalne i rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia, który został przerwany przez wniesienie pozwu w EPU w dniu 04 lipca 2014r., a zatem przedawnienie nie nastąpiło;

2) roszczenie powoda nie jest również przedwczesne, albowiem dla wymagalności roszczenia nie było koniecznym wezwanie dłużnika do wykonania zobowiązania (art. 455 k.c.), gdyż termin spełnienia świadczenia (płatności składki) był oznaczony - został wskazany w polisie i upłynął na długo przed wniesieniem pozwu, przy czym obowiązek dotrzymania terminu płatności składki został wyraźnie wskazany w ogólnych warunkach ubezpieczenia;

3) powód nie wysłał do pozwanego wezwania, o którym mowa w § 15 ust. 6 pkt 1 OWU i art. 814 § 3 k.c. (powód zaprzeczył tej okoliczności, a pozwany nie wykazał, aby zakwestionowana przez powoda okoliczność miała miejsce), a zatem nie ustała odpowiedzialność ubezpieczyciela;

4) pozwany nie odstąpił od umowy ubezpieczenia w trybie wskazanym w art. 812 § 4 k.c. i powtórzonym w § 12 ust. 3 OWU, a zatem pozwany miał obowiązek zapłaty składki za cały okres ochrony ubezpieczeniowej.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci odpisu polisy wykazał ponad wszelką wątpliwość, że pozwany był związany z powódką umową ubezpieczenia OC i AC w okresie rocznym wskazanym w polisie i spoczywał na nim obowiązek zapłacenia składki podzielonej na dwie raty. Powódka wykazała tę okoliczność poświadczonym za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego odpisem polisy (spełniającym wymogi art. 129 § 2 kpc), a przeciwnik nie żądał oryginału tego dokumentu (art. 129 § 1 kpc).

Dodatkowo powódka wskazała kwoty wpłacone przez pozwanego (pозew i wykaz k. 99), co należy traktować jako okoliczność bezsporną, gdyż pozwany nie zakwestionował faktu częściowego spełnienia ciężącego na nim zobowiązania.

Pozwany natomiast nie wykazał (a tu ciężar dowodu spoczywał na pozwanym), że zapłacił pozostałą część drugiej raty składki, do czego był zobowiązany. Powyższe nakazuje przyjąć, że dłużnik nie spełnił świadczenia w zakresie zapłaty kwoty 230zł z tytułu OC i 656zł z tytułu AC.

Termin płatności II raty składki określony w polisie przypadła na dzień 12.08.2011r., a zatem po jego upływie dłużnik popadł w opóźnienie. Od dnia następnego po dniu płatności należą się wierzycielowi odsetki ustawowe (art. 481 §§ 1 i 2 k.c.). Z kolei odsetki od zaległych skapitalizowanych odsetek mogą być dochodzone od dnia wytoczenia o nie powództwa (art. 482 § 1 k.c.).

Złożone przez powoda kserokopie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a ich wartość dowodowa została w sposób uzasadniony przez pozwanego zakwestionowana, wobec czego nie przeprowadzono dowodu z rzeczonych kserokopii. W tym zakresie winna znaleźć się odpowiednia wzmianka w protokole rozprawy przy postanowieniu dowodowym, czego jednak przez omyłkę nie uczyniono.

Pozwany nie kwestionował natomiast prawdziwości treści zawartych w odpisie polisy, a sąd nie znalazł podstaw, by to uczynić z urzędu, wobec czego wskazany dokument został zaliczony w poczet materiału dowodowego stanowiąc podstawę ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie.

Ogólne warunki umów są powszechnie dostępne, a dodatkowo ich treść została przez pozwanego dostarczona, co również uwzględniono przy ustalaniu faktów w rozpoznawanej sprawie.

Odnosząc się szczegółowo do kwoty żądanej pozwem wskazać trzeba, że należność główna z tytułu niezapłaconej częściowo (ponad kwotę 51zł) II raty składki OC i w całości składki AC wynika z treści polisy i jej zasadność nie budzi wątpliwości.

Natomiast skapitalizowane i doliczone do sumy dłużnej odsetki zostały wyliczone z małym błędem, skorygowanym przez sąd orzekający w niniejszej sprawie. Zdaniem sądu, w wyliczeniu zaległych i skapitalizowanych odsetek nie wzięto pod uwagę, że rok 2012 był rokiem przestępnym.

Od kwoty 230zł sąd wyliczył skapitalizowane odsetki ustawowe za 1056 dni opóźnienia (za okres od 13 sierpnia 2011r. do 03 lipca 2014r.) posługując się wzorem $230zł \times 1.056 \text{ dni} \times 13\%$ (wysokość odsetek ustawowych za okres ich naliczenia) / 365, co dało kwotę **86,51zł** (mniejszą o 0,08zł w stosunku do żądanej przez powoda).

Od kwoty 656zł sąd wyliczył skapitalizowane odsetki ustawowe za 1056 dni opóźnienia (za okres od 13 sierpnia 2011r. do 03 lipca 2014r.) posługując się wzorem $230zł \times 1.056 \text{ dni} \times 13\%$ (wysokość odsetek ustawowych za okres ich naliczenia) / 365, co dało kwotę **246,73zł** (mniejszą o 0,23zł w stosunku do żądanej przez powoda).

Powyższe oznacza, że sąd przyjął za zasadne roszczenie na kwotę 230zł + 656zł + 86,51zł + 246,73zł, co dało sumę 1.219,24zł i tę kwotę zasądzono w pkt I wyroku z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, tj. co do kwoty 0,31 zł (pkt II wyroku).

W zakresie należnych skapitalizowanych odsetek sąd dokonał ich wyliczenia we własnym zakresie, sposobem tzw. „ręcznym”, a także skorzystał z kalkulatora odsetek ustawowych dostępnego na stronie internetowej Ministerstwa Finansów (www.finance.mf.gov.pl) uzyskując identyczny wynik.

Orzekając o kosztach procesu (pkt III wyroku) sąd miał na względzie wyrażoną w art. 98 §§ 1 i 3 k.p.c., zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym na niezbędne koszty procesu prowadzonego przy udziale zawodowego pełnomocnika składają się wynagrodzenie i wydatki jednego pełnomocnika, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Stosownie do art. 100 zd. drugie kpc sąd przyznał całość zwrotu kosztów na rzecz powoda, gdyż uległ on co do nieznaczej, wręcz groszowej części swojego żądania.

Na koszty procesu poniesione przez powoda w niniejszej sprawie złożyły się: uiszczona opłata od pozwu w kwocie **30zł** (pobrana w postępowaniu uproszczonym na podstawie art. 28 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), kwota **180zł** tytułem wynagrodzenia radcy prawnego, ustalona w stawce minimalnej na podstawie § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, a także pobrana przy wniesieniu pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym prowizja w kwocie **0,54zł**. Poniesione przez powoda koszty procesu wyniosły łącznie 210,54zł.

Sąd orzekający popełnił błąd, ponieważ przyznał powodowi od pozwanego – zgodnie z wnioskiem powoda – także zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17zł), podczas gdy powód nie wykazał poniesienia tego wydatku, co

niestety sąd przeoczył. W tej sytuacji kwota 17zł w przyznanej w pkt III wyroku sumie 227,54zł jest niezasadna i sąd powinien skorygować swój błąd w trybie art. 395 § 2 kpc, jeśli pozwany wystąpi ze stosownym zażaleniem, ewentualnie w drodze kontroli instancyjnej.